

Pasi Sorjonen

10.9.2019

Dnro 077/62/2019

Valtiovarainministeriö
valtiovarainministerio@vm.fi
timo.annala@vm.fi

Lausuntopyyntönnö 19.8.2019/Dnro VM091:00/2019

Vuoden 2020 tuloveroasteikkolaki sekä laki tuloverolain ja ulkomailta tulevan palkansaajan lähdeverosta annetun lain 12 §:n muuttaminen

Ansiotulojen verotus

Esitystä on tarkoitus täydentää myöhemmin budjettiriihessä tehtävien päätösten perusteella.

Valtiovarainministeriön budjettiehdotuksessa esitetään toteutettavaksi ansiotason nousua vastaava indeksitarkistus veroasteikon tulorajoihin. Näin keskimääräinen ansiotason nousu ei kiristä henkilön tuloverotusta. Tämä on hyvä periaate, ja on hyvä, että sitä jatketaan.

Tiedossa olevien suunnitelmien perusteella ansiotulojen verotus näyttää kuitenkin kiristyvän vuonna 2020. Työeläkevakuutusmaksu ja sairausvakuutuksen sairaanhoitomaksu nousevat, toisaalta työttömyysvakuutusmaksu ja sairausvakuutuksen päivärahamaksu alenevat.

Kiristysten kompensoimiseksi budjettiehdotuksessa ehdotetaan 200 miljoonan euron kevennystä pieni- ja keskituloisten tuloverotukseen. Tämä on oikeansuuntainen, mutta riittämätön toimi. Kyseinen kevennys kompensoi sosiaalivakuutusmaksujen muutoksista koituvan ansiotuloverotuksen kiristymisen vain osalle palkansaajista. Sekä keskituloisen että sitä suurempituloisen palkansaajan ansiotuloverotus kiristyy ilman lisätoimenpiteitä.

Akavan mielestä ansiotuloverotuksen kiristämistä tulee välttää. Niinpä ansiotuloverotukseen tarvitaan vähintään 250 miljoonan euron lisäkevennys, jolla vältetään palkkaverotuksen kiristymisen uhka kaikilla tulotasoilla.

Kotitalousvähennys

Kotitalousvähennyksen enimmäismäärää ehdotetaan alennettavaksi 2 400 eurosta 2 250 euroon. Samoin vähennettävää prosenttiosuutta kustannuksista ehdotetaan alennettavaksi työkorvausten osalta 50 prosentista 40 prosenttiin ja palkkojen osalta 20 prosentista 15 prosenttiin.

Pasi Sorjonen

10.9.2019

Dnro 077/62/2019

Kotiin hankittavia palveluita verotetaan lähtökohtaisesti erittäin ankarasti. Ostaja maksaa tyypillisesti palvelusta omalla nettotulollaan (esimerkiksi palkka tai eläke verojen jälkeen). Palvelun hinta sisältää kuitenkin tehtävästä työstä maksettavat bruttopalkat sivukuluineen, sen tarjoavan yrityksen katteen sekä lisäksi vielä arvonlisäveron. Sen vuoksi keski- ja hyvätuloiset palveluiden ostajat voivat joutua tekemään töitä useamman tunnin kyetäkseen ostamaan yhden tunnin kotitalouspalvelua.

Kotitalousvähennys on ollut menestystarina. Kotitalousvähennyksen tarkoitus on pienentää kotitalouspalveluihin kohdistuvaa ankaraa verotusta (nk. verokiilaa). Sen avulla Suomeen on syntynyt kokonaan uusi toimiala, joka tarjoaa kotitalouspalveluita ja on merkittävä työllistäjä. Työpaikkoja on syntynyt matalasti koulutetuille, myös maahanmuuttajille, joilla on muuten vaikeuksia työllistyä.

Kotitalousvähennys pienentää verotuksen keinoin ostajan maksamaa hintaa sellaisista palveluista, joissa ostamisen vaihtoehto on työn tekeminen itse. Vähennys sallii sen, että oman alansa ammattilaisten kannattaa keskittyä tekemään enemmän omaa työtään, jossa on hyvä, ja hankkia edes osa kotitalouspalveluista tahoilta, jotka ovat erikoistuneet niiden tarjoamiseen. Näin kotitalousvähennys edistää tehokasta työnjakoa markkinoilla.

Akava vastustaa kotitalousvähennyksen leikkaamista. Leikkaaminen johtaisi kotitalouspalveluiden käytön ja niitä tarjoavien yritysten vähenemiseen, alan työllisyyden heikkenemiseen sekä lisäksi pimeän työn tekemistä. Siten kotitalousvähennyksen leikkaaminen olisi räikeässä ristiriidassa hallituksen tavoitteiden kanssa: pyrkimykset nostaa työllisyysastetta, parantaa tuottavuutta, edistää yrittäjyyttä sekä torjua harmaata taloutta kärsisivät.

Asuntovelan korkovähennys

Asuntovelan koron vähennysoikeudesta ehdotetaan luovuttavaksi asteittain. Korkeiden vähennyskelpoista osuutta pienennettäisiin kymmenellä prosenttiyksiköllä vuodelle 2020 ja siitä eteenpäin viidellä prosenttiyksiköllä vuosittain. Vuodesta 2023 alkaen asuntovelkojen korkojen verovähennysoikeus poistuisi kokonaan.

Akava katsoo, että asuntovelan koron vähennysoikeuden supistaminen on parasta tehdä juuri nykyisten poikkeuksellisen matalien korkojen aikana, jolloin sen vaikutus kotitalouksien rahoitusasemaan on mahdollisimman pieni. Asuntovelan korkovähennys voitaisiin nimikkeenä säilyttää verolaissa myös sen jälkeen, kun se on laskettu nolnaan. Se voi osoittautua myöhemmin käyttökelpoiseksi työkaluksi tilanteessa, jossa Suomen taloutta koetellaan.

Työnantajan maksamat muuttokustannukset

Työnantajan maksamien muuttokustannusten veronalaista osuutta huojennettaisiin siten, että veronalaista ansiotuloa olisi 50 prosenttia työnantajan maksamista muuttokustannuksista.

Akava kannattaa työnantajan maksaman muuttokustannuksen verokohtelun huojentamista.

Pasi Sorjonen

10.9.2019

Dnro 077/62/2019

Ulkomailta tulevan palkansaajan lähdevero

Ulkomailta tulevan palkansaajan lähdeverosta annettu laki säädettäisiin pysyväksi. Lisäksi laissa tarkoitettua lähdeveroprosenttia alennettaisiin 35 prosentista 32 prosenttiin.

Suomi tarvitsee ulkomaista työvoimaa ja sen pitää olla ulkomaisten yritysten ja asiantuntijoiden silmissä kiinnostava ja houkutteleva paikka toimia ja tehdä työtä. Avainhenkilöiden houkuttelemiseksi tänne verraten matala ansiotulon lähdevero ja jopa sen alentaminen on perusteltua, koska palkan verotus voi ratkaista sijoittumispäätöksen.

Lähdeverotus asettaa kuitenkin ulkomaiset ja kotimaiset työntekijät eriarvoiseen asemaan. Suomen kireä palkkaverotus vie jo keskituloisen suomalaisen lisätuloista puolet, suurempituloiselta asiantuntijalta enemmän kuin puolet. Verotuksen luomat kannustimet lisätöiden tekemiseen ovat siten selvästi vahvemmat ulkomaisille kuin kotimaisille asiantuntijoille.

Akava kannattaa ulkomailta tulevan palkansaajan lähdeveron alentamista 35 prosentista 32 prosenttiin. Sen ohella pitäisi kuitenkin tavoitella laajempaa, muitakin kuin ulkomaisia työntekijöitä koskevaa ansiotuloverotuksen keventämistä. Siinäkin tapauksessa, että suomalaisten ylimmät rajaveroasteet laskettaisiin enintään 50 prosenttiin, sitä huomattavasti matalampi lähdevero olisi kuitenkin tarpeen ulkomaisen työvoiman houkuttelemiseksi Suomeen.

Akava ry

Sture Fjäder
puheenjohtajaPasi Sorjonen
pääekonomisti